

ИЗВЕСТИЯ НА БЪЛГАРСКОТО ГЕОГРАФСКО ДРУЖЕСТВО JOURNAL OF THE BULGARIAN GEOGRAPHICAL SOCIETY

web-site: www.geography.bg e-mail: journal.bgs@geography.bg

Член кореспондент професор Кирил Мишев Иванов – живот и научна дейност Corresponding Member of Bulgarian Academy of Sciences Professor Kiril Mishev Ivanov – Life and Scientific Activity

Велимира Стоянова

Национален институт по геофизика, геодезия и география, Българска академия на науките (НИГГГ-БАН),
Департамент География, секция „Физическа география“,
1113 София, България, ул. „Акад. Г. Бончев“, бл. 3

Velimira Stoyanova

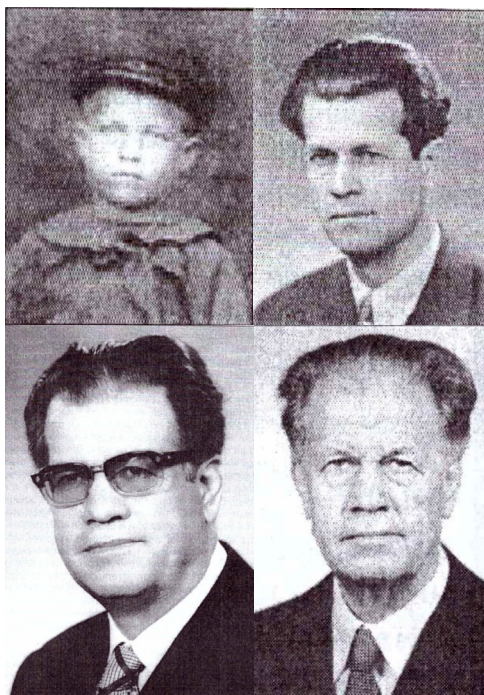
National Institute of Geophysics, Geodesy and Geography, Bulgarian Academy of Sciences (NIGGG-BAS),
Department of Geography, Section Physical Geography,
1113 Sofia, Bulgaria, Acad. G. Bonchev str., bl. 3

ABSTRACT

Key words:

geomorphology, Geographical
Institute, Problems of Geography,
geomorphological map, landscapes

The present paper is dedicated to the life and scientific work of Corresponding Member of the Bulgarian Academy of Sciences Professor Kiril Mishev Ivanov because of the 15th anniversary of his death in 2020. The article focuses on his background and family, his education and professional career. An overview of his renowned and significant scientific publications is made.

Снимка 1. Чл. кор. проф. Кирил Мишев (20.08.1918-24.12.2005 г.). Източник: Мишев, 1998.

Picture 1. Cor. Mem. of BAS Prof. Kiril Mishev (20.08.1918-24.12.2005). Source: Mishev, 1998.

Въведение

През 2020 година се навършват седемдесет години географски изследвания в Българската академия на науките (БАН) и 15 години от смъртта на един от основателите им и отдал им петдесет и пет години от живота си - чл. кор. проф. Кирил Мишев Иванов. Името му може да бъде наредено на едно от първите места в дългия списък на учените географи - проф. Ан. Иширков, проф. Ж. Радев, проф. Ив. Батаклиев, акад. Ан. Бешков, проф. Ж. Гълъбов и редица други бележити географи дали своя принос за развитието на географската наука в България (Ботева, 2003).

С настоящото изследване се цели да се направи обобщение на информацията в досегашните публикации за жизненият и професионален път на чл. кор. проф. Кирил Мишев Иванов (сн. 1) и да се представят основните му приноси за географската наука.

Жизнен път

Кирил Мишев е роден в една от най-старите махали на с. Рашково (сн. 2), община Ботевград, Софийска област на 20 август 1918 г.

Мишев произхожда от рода на „Топузлиите“, майка му Каменна е домакиня, а баща му Михаил (Мишо) дърводелец и дограмаджия и има двама братя Крум и Кирил и две сестри близначки Верка и Вела (сн. 3).

Снимка 2. Родната къща на чл. кор. проф. Кирил Мишев (Мишев, 1998).

Picture 2. The home of Cor. Mem. of BAS Prof. Kiril Mishev (Mishev, 1998).

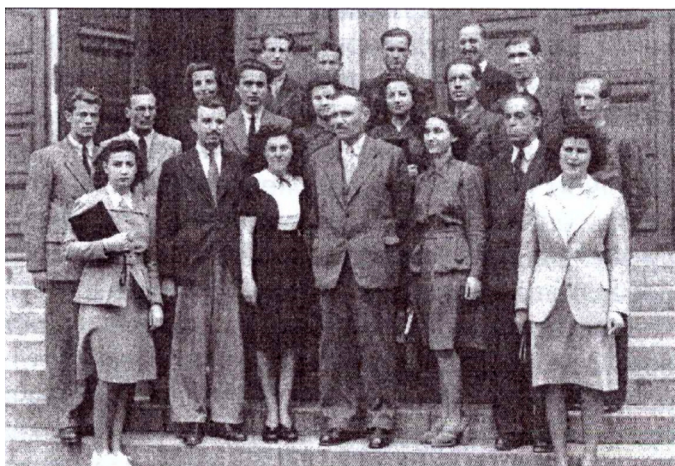

Снимка 3. Семейството на чл. кор. проф. Кирил Мишев, през 1927 г.

Източник: Мишев, 1998.

Picture 3. The family of Cor. Mem. of BAS Prof. Kiril Mishev in 1927.

Source: Mishev, 1998.

Снимка 4. Прощална снимка на студенти от випуск на чл. кор. проф. Кирил Мишев, след завършване на Университета, 1942 г., заедно с преподавателите Батаклиев, Гълъбов и Динев. Източник: Мишев, 1998.

Picture 4. Post graduation picture of the class of 1942 at Sofia University - the student Kiril Mishev and his colleagues together with the teachers Batakliiev, Galabov and Dinev. Source: Mishev, 1998.

Образование

В края на 20-те и началото на 30-те години на XX в. завършва в родното си село основното си и третокласно образование (по тогавашната образователна система), а в периода 1932 г. - 1934 г. учи в Орханйиската (Ботевградска) смесена гимназия. През 1934 г., след деветнадесетомайския преврат тя е закрыта и поради недоброто финансово положение на семейството му, прекъсва обучението си през зимата на 1934 г. и 1935 г. и се връща на село да помага за селскостопанска работа. Желанието на Мишев да учи е много силно и със съветите и обещанието за помощ от роднини, родителите му през есента на 1935 г. го изпращат да учи в София (Мишев, 1998). Завършва средното си образование в периода 1935 г. - 1938 г. в Първа софийска мъжка гимназия. Там той получава много добра общообразователна подготовка, която е причина и да иска да следва висше образование (Мишев, 1998). Още през есента на 1938 г. подава документи за кандидатстване в няколко специалности в Софийския университет "Св. Климент Охридски" и е приет педагогика, естествена история и география. Първоначално се записва педагогика, а по-късно се прехвърля география. Този избор най-вероятно е повлиян от възможността му за пътувания и особено за екскурзии по планините (Мишев, 1998). Като бъдещ учител по география е трябвало да запише и втора специалност, но не му е било разрешено да запише история и Мишев учи философия, а по-късно като стажант учител записва и история. В специалност география са му преподавали проф. Иван Батаклиев (Обща антропогеография и странознание, Антропогеография на България, География на Европа и др.); проф. Димитър Яранов (Обща физическа география); доц. Гунчо Гунчев (Обща етнография); проф. Стефан Бончев (Историческа геология); проф. Еким Бончев (Геология на България) и др. В университета е държал и изпити по: Население и селища на България, Геоморфология, хидрология и климатология на Балканския полуостров, География на Северна, Средна и Южна Азия, География на Южна Добруджа и др. В университета през 1940 г. е избран за председател на Студентското академично географско дружество. Такива дружества е имало в почти всички специалности, повечето от тях са ръководени от студенти с леви убеждения и под влияние на нелегалния Български общонароден студентски съюз. Дружеството е участвало в подготовката и провеждането на екскурзии, отпразнуването на забележителни дати, особено 8-ми декември, изнасянето на доклади, участие в стачки и демонстрации и др. (Мишев, 1998). Кирил Мишев завършва университета през 1942 г. (сн. 4), с дипломна работа (теза) възложена му от Д. Яранов на тема „Геоморфология на долината на река Марица от изворите до Костенец“, която е и причина по-късно да стане геоморфолог (Мишев, 1998). Защитава дипломната си работа в присъствието на Батаклиев и Гълъбов. Работата му е отличена като най-добра от курсовите тези и наградена от Академичния съвет с парична награда от фонда „Анастас Иширков“ (Мишев, 1998). През 1943 г. завършва учителски стаж в Трета Образцова софийска мъжка гимназия.

Професионална реализация

След завършване на университета, учителския стаж и изкараната военна служба, Мишев е учител по география в Смесената гимназия в гр. Ботевград (Днес - Профилирана природо-математическата гимназия „Акад. проф. г-р Асен

Златаров“) от 1945 г. до 1947 г. По предложение на проф. Живко Гълъбов през 1947 г. му е осигурена от Министерството на народната просвета (МНП) едногодишна командировка за повишаване на научната му квалификация по морска хидрология и геоморфология в Морската биологична станция с аквариум във Варна, а от есента на 1947 г. до началото на 1948 г. специализацията му продължава в Софийския университет при проф. Игнат Пенков. В началото на 1948 г. отново е учител в Ботевградската смесена гимназия, но не за дълго, защото започва административно-управленска работа в отдела „Кадри“ в МНП.

Кирил Мишев е назначен без конкурс за първи младши научен сътрудник (днес асистент) на 25 май 1950 г., по предложение на проф. Живко Гълъбов в основания през месеците април – май 1950 г. Географски институт към Българска академия на науките (днес департамент „География“ в Национален институт по геофизика геодезия и география). През същата година въпреки, че не е хабилитиран, е включен в състава на Научния съвет на института, а от 1951 г. е Научен секретар и помощник на директора на Географския институт – проф. Живко Гълъбов, което предполага работа от всякакво естество – домакинска, редакционно-издателска на сп. „Известия на географския институт“ и др. (Ботева, 2003). Кирил Мишев още от назначаването си участва активно в геоморфоложките експедиции на института. Под ръководството на проф. Ж. Гълъбов участва през 1951 г. в много подробно геоморфолошко изследване в района на солния щок в Провадийско. През есента на 1952 г. отново под ръководството на проф. Гълъбов осъществяват 15 дневно теренно изследване на Източните Родопи, в басейна на р. Перперек, през същата година участва в изследване на крайбрежието на Дунав между Тутракан и Силистра. Мишев участва, като геоморфолог заедно с Владимир Попов и Фиган Николов в проведена през месеците април и май 1955 г. експедиция в Огражден планина, долината на р. Средна Струма и Мелнишко. Той е включен и в експедиция в Странджа планина и Странджанското крайбрежие и на комплексно географско изследване на Пернишкия възвишен басейн. В първата половина на 50-те години, по поръка на акад. Йовчо Йовчев, Мишев започва индивидуално изпълнение на тема „Геоморфолошко изследване и картиране на Западната част на Дунавската равнина“. Във връзка с разработването на тази тема през есента на 1954 г. е изпратен за два месеца от „Комитета за културни връзки с чужбина“ в Румъния, с цел провеждане на геоморфоложки наблюдения в Гетския басейн, северно от р. Дунав. По решение на ръководството на Академията и смесената българо-съветска комисия за научно-техническо сътрудничество, през месец май 1958 г., Кирил Мишев осъществява 10 месечна специализация в бившия Съветски съюз. По време на тази специализация провежда теренни изследвания в области с различен тип релеф в Кавказ, Средноруското възвишение, Узбекистан и Подмосковието. Отделя време и за изучаване на геоморфоложка литература, липсваща в България и усвояването на някои лабораторни и картографски методи. В лаборатория по аерометоди в Санкт Петербург усвоява методика за дешифриране на аерофотоснимки за геоморфоложки и ландшафтни цели (Мишев, 1998).

Мишев се хабилитира за старши научен сътрудник (днес доцент) по направление „Физическа география“ през 1961 г.

През учебната 1960 – 1961 г. и 1962 г. е привлечен като хоноруван асистент в Биолого-геолого-географския факултет на Софийския университет към катедрата по Физическа география.

През шестдесетте години на XX в. участва в редица геоморфоложки изследвания, като проучване на водосборния басейн на р. Тополница с оглед разработването на план за борба с ерозията и затлачването на бъдещия язовир. Участва в геоморфолошко и неотектонско изследване съвместно с проф. Живко Гълъбов на оградните части на Горнотракийската низина. Във връзка с предвиденото създаване на геоморфоложка карта на България в мащаб 1: 200 000, участва в картирането на Карловската, Твърдишката, Сливенската и Еленската котловина, част от Главната Старопланинска верига и централната част на Предбалкана (горните части на басейните на реките Вит и Осъм и басейните на реките Видима, Веселина и Калник и др.) и др. (Мишев, 1998).

През 1966 г. настъпват известни промени в служебното положение на Кирил Мишев. От 1966 г. до 1972 г., той работи по съвместителство, като сътрудник в отдел „Наука и образование“ на ЦК на БКП, където се занимава с проблемите на развитието на науката в страната и се старее да подпомогне дейността на БАН, СУБ, ВАК и др. (Ботева, 2003).

Мишев е избран за професор през 1968 г. През 1972 г. се извършва реформа в структурата на Българската академия на науките, в резултат на което се създават девет единни центъра включително и Единния център по науки за Земята (ЕЦНЗ), на който Мишев е директор от 1972 г. до закриването му през 1988 г. (Ботева, 2003). В периода на ръководство от Кирил Мишев на ЕЦНЗ се създават следните институти по океанология във Варна (днес Институт по океанология „Фритъф Нансен“), за космически изследвания (днес Институт по космически изследвания и технологии), по приложна минералогия (днес Централна лаборатория по минералогия и кристалография „Акад. Иван Костов“ (Ботева, 2003).

Настъпват промени през 1972 г. и в Географския институт на БАН създадената е секция по „Комплексна физическа география и ландшафтознание“, за ръководител на която е избран проф. Мишев. Наблюдават се изменения и в направлението на секцията, съответно и в научните интереси на Кирил Мишев. Той възвраща ландшафтното направление и въвежда изследването на геоecологичните проблеми на страната. Учените в секцията начело с Кирил Мишев се заемат да изяснят понятийно-терминологичния апарат на ландшафтознанието, геоecологията и опазването на природната географска среда. Мишев въвежда като планова задача, темата за ландшафтните изследвания на крайбрежието на Черно море.

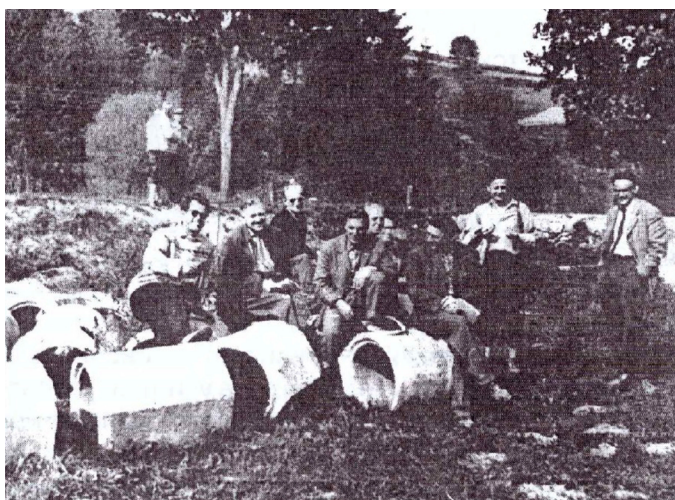
През декември 1977 г., Мишев е избран за член-кореспондент на Българската академия на науките. От 1978 г. до пенсионирането си през 1988 г. Мишев е директор на Географския институт. Чл. кор. проф. Кирил Мишев полага големи усилия за засилване на международното научно сътрудничество със славянските, западноевропейските и американските географи, подпомага дейността на Карпатско-Балканската геоморфоложка комисия, Международната асоциация за изучаване на кватернерния период – INQUA (ИНКВА) (сн. 5).

Кирил Мишев е бил и дългогодишен представител на България в Международния географски съюз (IGU), в качеството си на председател на Националния комитет по география ръководи делегации и участва с доклади в редица международни събития (сн. 6). Трябва да отбележим, че Мишев успява да проведе осем двустранни семинара с английски, американски и от бивша Югославия географи. Тази дейност е осъществена от Националния комитет по география, Географския институт на БАН и Българското географско дружество. Първият семинар е проведен през месец април 1979 г. във Великобритания.

Снимка 5. Чл. кор. проф. Кирил Мишев с проф. Д. Канев в Париж по време на конгрес на ИНКВА. Източник: Мишев, 1998.

Picture 5. Cor. Mem. of BAS Prof. Kiril Mishev with D. Kanev in Paris during the congress of INQUA. Source: Mishev, 1998.

Снимка 6. Кирил Мишев в Полша на I-вия Карпато-Балкански симпозиум, 1968 г. Източник: Мишев, 1998.

Picture 6. Cor. Mem. of BAS Prof. Kiril Mishev in Poland at the 1st Carpatho-Balkan Symposium, 1968. Source: Mishev, 1998.

Снимка 7. Кирил Мишев пред входа на представителната сграда на Американското географско дружество, 1987 г. Източник: Мишев, 1998.

Picture 7. Kiril Mishev in front of the American Geographic Society's representative building, 1987. Source: Mishev, 1998.

Нордфолското крайбрежие на Северно море, за наблюдаване разрушаващия се от абразията, особено при щормови вълнения, висок клифов бряг, изграден от моренни отложения (Мишев, 1998).

След две години, през 1983 г. е проведен втори семинар във Великобритания в гр. Единбург. По време на този семинар е посетен район известен в миналото с интензивна повърхностна експлоатация въглищни залежи, а след тяхното изчерпване превърнат в културен езерен ландшафт (Мишев, 1998). Третият и четвъртият семинар с английските географи е проведен в България. През 1987 г. в град Моргантаун, Западна Вирджиния е проведен петият семинар организиран от Кирил Мишев със сътрудничеството с Асоциацията на американските географи и с подкрепата проф. Д. Хофман (сн. 7). Вторият българско-американски семинар е проведен в България. По предложение на Географското дружество на бивша Югославия са проведени и два съвместни семинара и с географите от тази страна. Първият е в България, а вторият се е състоял в Белград и Скопие между 3 до 10 октомври 1982 г.

Кирил Мишев е посетил около 20 държави в Европа, Азия и Америка, като член и ръководител на различни по задачи делегации с цел организиране на научни изследвания, екскурзии и др. Той е посетил през декември 1976 г. Северна Корея, през 1977 г. Швеция, където участва в тържеството по случай 150-годишния юбилей от основаването на Шведското географско и антропологично дружество, заедно с Д. Лиленберг извършва геоморфоложки наблюдения на територията на Азербайджан и др.

Чл. кор. проф. Мишев е бил ръководител на трима успешно защитили докторанти: Димитър Стоилов, Петър Петров и Нина Данчева.

Научни и научно-популярни публикации на чл. кор. проф. Кирил Мишев Иванов

Чл. кор. проф. Кирил Мишев Иванов ни оставя над 210 научни публикации на български, руски, английски, френски, полски и чешки език, от които 97 са в съавторство. Основните му трудове са публикувани, като статии, студии, монографии, учебници, книги и атласи в реномирани издателства за този период - „Прогрес“, „Народна просвета“, „Наука и изкуство“, „Издателство на БАН“, и периодични издания като сп. „Природа“, „Известия на географския институт“, сп. „География“, сп. „Обучението по география“, сп. „Проблеми на географията“, „Известия на Българското географско дружество“, „Списание на БАН“ и др.

Кирил Мишев има научни интереси в областта на физическата география. Той посвещава значителна част от своите изследвания през 50-те до средата на 70-те години на XX в. на геоморфологията, а след това и на ландшафтната екология и екологичните проблеми (опазване на околната среда), които се открояват като едни от най-важните за държавната политика.

I. Научни студии и статии

Чл. кор. проф. Кирил Мишев в периода 1952 г. - 1998 г. публикува 116 научни студии и статии, но тук са посочени много малка част от най-значимите, които се използват и цитират и до днес.

В периода 1952 - 1977 г., Кирил Мишев работи в областта на геоморфологията. Публикации от този период са: „Асиметрия на релефа в западната част на Дунавската хълмиста равнина (между реките Огоста и Скомля“ (1957), „Карстът

във Врачанска планина“ (1959), „Геоморфоложки изследвания на Дунавската равнина между реките Огоста и Видбол“ (1959), „Морфология на терасите в долината на р. Видима“ (1964), „Съотношение между морфологията на речните тераси и структурите в Еленския Предбалкан“ (1964), „Геоморфоложки условия за развитие на ерозията във водосборния басейн на яз. „Тополница“ (1965), „Морфология и неотектоника на Твърдишката котловина“ (1966), „Върху някои особености от еволюцията на релефа през плиоплейстоцена по данни от Средния Предбалкан“ (1968), „Досегашни резултати от геоморфоложките изследвания на Българското черноморско крайбрежие“ (1969), „Основни закономерности в развитието на морфоструктурите в България“ (1977) и много други.

В периода след 1978 г. до неговата смърт на 24.12.2005 г., поради изострянето на екологичните проблеми и необходимостта от известна преоритизация на някои учени и научни звена към новите задачи, които поставят тези проблеми пред науката и в частност пред географията. Кирил Мишев се преориентира към изследвания с екологична тематика, но продължава да публикува и публикации на геоморфоложка тема. Негови публикации от този период са както с теоретичен, така и с чисто практически характер, някои от тях са: „Основна терминология по опазването на природната среда“ (1978), „Географските науки и проблемите на обкръжаващата среда“ (1979), „Комплексните ландшафтно-географски изследвания и оптимизацията на природната среда“ (1980), „Същност и проблеми на ландшафтно-индикационни-

те изследвания“ (1980), „Състояние и проблеми на ландшафтознанието в България“ (1981), „Мястото и ролята на морфоструктурния анализ при сеизмичните изследвания и сеизмичното райониране на НР България“ (1982), „Състояние и проблеми на ландшафтознанието в НР България“ (1982), „Ландшафтен подход в агроэкологической оценке стихийных природных явлений“ (1982), „Съвременни тенденции в развитието на теоретическите основи на съвременната геоморфология“ (1989), „Релеф ландшафти, геоекологичен подход“ (1995) и много други.

II. Монографии

Мишев е съавтор в няколко монографии (сн. 8), като България, кратка география. Изд. „Наука и изкуство“, 312 стр. 1969 г. - I изд.; 1975 г. - II изд.; 1980 г. - III изд., издадена на руски (1973 г.) и на унгарски език (1981); Геоморфология на Българското Черноморско крайбрежие и шелф., Изд. БАН, 268 стр. (1974); Българско Черноморско крайбрежие. Изд. БАН, 247 стр. (1979); Оценка влияния хозяйство на природу, воздействие - изменение - последствия. Международная монография по теме СЗВ - Экономическая и внеэкономическая оценка влияния человека окружающую среду. Т. I и II, 387 стр. (1985) и География на България. Т. III, Изд. БАН, 568 стр., (1989).

III. Учебници

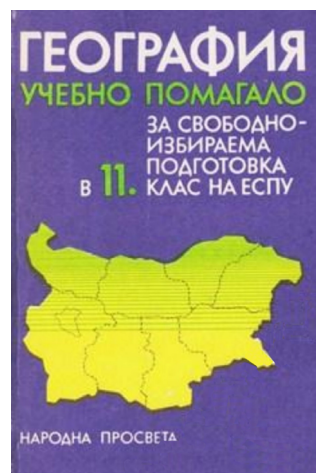
Мишев участва в изготвянето и на учебници: География за VI клас на общообразователните училища. Изд. „Народна просвета“, С., II изд. 1952 г., III изд. 1953 г., (1951); Беседи по икономическа география на народните демокрации в Азия. Библиотека на агитатора, № 4, изд. „Наука и изкуство“ (1952); Физическа география на България. Учебник за учителските институти, изд. „Народна просвета“, 346 стр., (1956); Някои теоретични въпроси на ландшафтознанието и опазването на природната среда (лекции), 244 стр. (1977); Учебно пособие за свободноизбираема подготовка. География за X клас на ЕСПУ. Изд. „Народна просвета“, 310 стр., (1985) и География. Учебно помагало за свободно избираемо подготовка за XI клас на ЕСПУ. Изд. „Народна просвета“, (1988) (сн. 9).

IV. Карти

Кирил Мишев участва в изготвянето на „Атлас на Народна Република България“, (1973) с Геоморфоложка карта на България в М 1 : 1 000 000 и карта на неотектонските движения в България. 1988 г.; Морфоструктурна карта на Южна

Снимка 8. Корици на монографиите на Кирил Мишев.
Picture 8. Covers of the monographs of Kiril Mishev.

Снимка 9. Корица на учебник от Кирил Мишев.
Picture 9. Textbook covers by Kiril Mishev.

България в М 1: 1 000 000 за целите на металогенното прогнозиране. По договор с ДСО „Редки метали“, непубликувана, (1988).

V. Научно - популярни статии, книги, биографични очерци, публикувани рецензии, отзиви и други

Чл. кор. проф. Кирил Мишев Иванов, за посветените на 50-години от своя живот на българската география е автор и на около 80 научно - популярни статии, книги, биографични очерци, рецензии, отзиви и други, сред тях са статиите посветени на: Василий Василиевич Докучаев (1953); Живко Гълъбов, Еким Бончев, Жеко Радев и др.

Редакторска дейност

Чл. кор. проф. Кирил Мишев е известен и със своята редакторска дейност (Зяпков и др., 1998; Ботева, 2003) (сн. 10). Той основава сп. „Проблеми на географията“ и в продължение на 15 години е главен редактор на списанието. Мишев участва в редколегиите и на други списания и сборници: в редакционния съвет на „Атласа на Народна република България“, отраслов редактор на 7-томната енциклопедия „България“ и сп. „Природа“ и главен редактор на монографията „География на България“ - т. III, 1989 г. „Физикогеографско и социално икономическо районизиране“, „Природният и социално икономически потенциал на планините в България“, сп. „Известия на географския институт“, „Известия на Българското географско дружество“, сп. „География“ и др. (Мишев, 1998).

Основни приноси на чл. кор. проф. Кирил Мишев Иванов за географската наука

Чл. кор. проф. Кирил Мишев Иванов има изключителен принос в областта на геоморфологията и ландшафтната екология.

В настоящата публикация представяме на кратко няколко от публикациите му, които са актуални и се цитират и до днес.

Студията „Геоморфоложки изследвания на Дунавската равнина между реките Огоста и Видбол“ е първата по-масава публикация на Кирил Мишев, която 60 години след нейното публикуване не е загубила значението си. Публикацията представлява геоморфолошко изследване на областта, включена между долните течения на реките Огоста и Видбол (фиг. 1, сн. 11). Тя е резултат от цялостното изследване и картиране на Дунавската хълмиста равнина с оглед изготвянето на геоморфоложката карта на страната в М 1: 200 000 и проучването на морфологията на тази област с оглед

възможността за повърхностна експлоатация на възлицата от Ломския лигнитен басейн. Темата е разработена под ръководството на чл. кор. проф. Живко Гълъбов.

Снимка 11. Кирил Мишев на колело из Златията, 1954 г. (Мишев, 1998).

Picture 11. Kiril Mishev on a bicycle around the Zlatiyata region, 1954 (Mishev, 1998).

Студията „Геоморфоложки условия за развитие на ерозията във водосборния басейн на яз. „Тополница“ е резултат от експедицията, организирана от Почвения институт (днес Институт по почвознание агротехнологии и защита на растенията „Никола Пушкарров“, с цел проучването на водосборния басейн на р. Тополница. Тя отразява основното съдържание на много по-подробния и богат на цифров морфологичен материал, карти и схеми научен доклад представен в Почвения институт. За добре изпълената задача, Мишев и съавторите му са удостоени с парична награда от Президиума на Академията за селскостопански науки (Мишев, 1998).

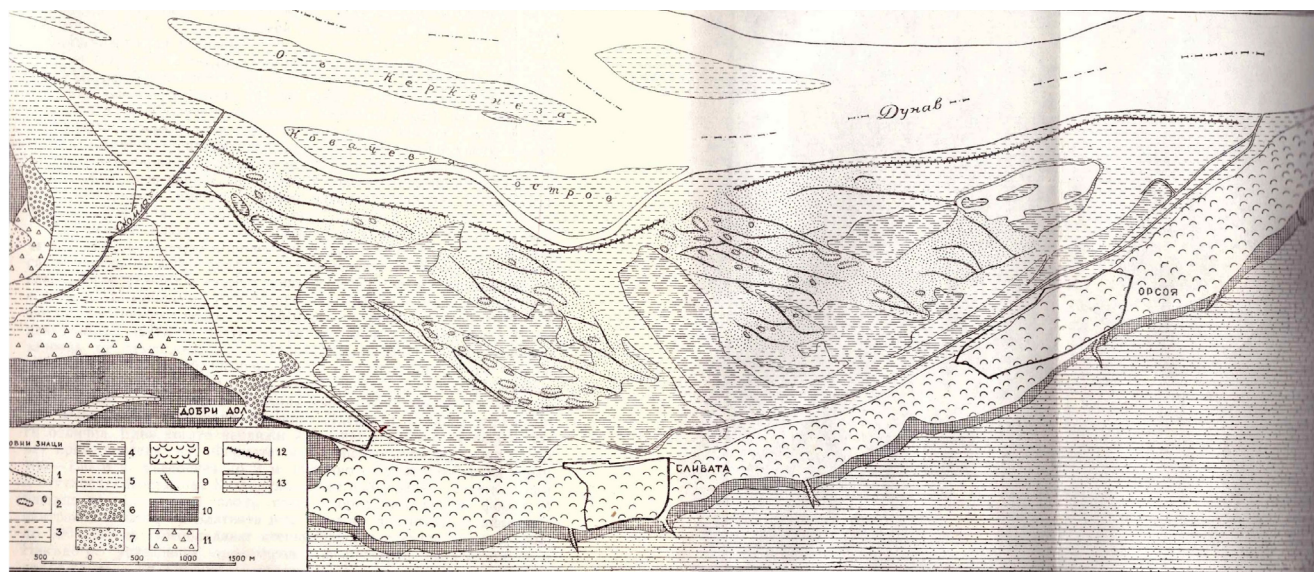
Студията „Морфология и неотектоника на Твърдишката котловина“ е съставена във връзка с разработването на геоморфоложката карта на България в мащаб 1: 200 000 на картен лист Търново в района на Твърдишката котловина. Събраният фактически материал е дал възможност да се изясни по-пълно схващанията за тази котловина (фиг. 2).

Специално внимание трябва да се обърне и на двете му монографии издадени в съавторство през 1974 г. с Владимир Попов - „Геоморфология на Българското Черноморско крайбрежие и шelf“, която бележи, по всеобщо признание, началото на един нов етап в познанието на българското Черноморие (Мишев, 1998) (фиг. 3) и „Българско Черноморско крайбрежие“ (1979) с Петър Попов, която е резултат от плановата задача на секцията с тема ландшафтни изследвания на Черноморското крайбрежие.

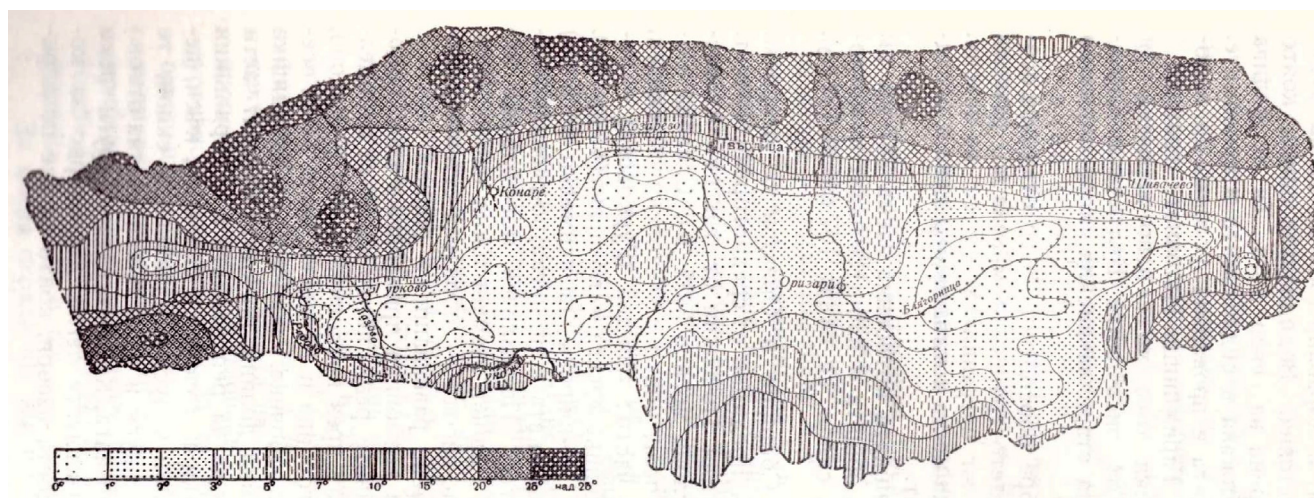
Снимка 10. Корици на издания в които Кирил Мишев е член на редколегиите.

Picture 10. Covers of publications with the editorship of Kiril Mishev.

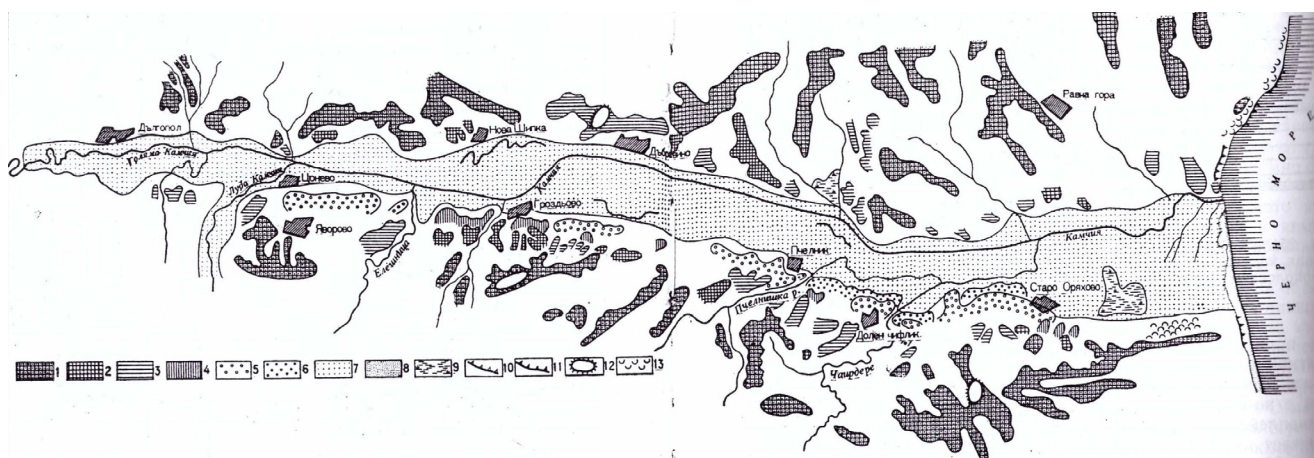
Фигура 1. Геоморфоложка карта на Орсойската низина от Кирил Мишев в “Геоморфоложки изследвания на Дунавската равнина между реките Огоста и Видбол”.

Figure 1. Geomorphological map of the Orsoy lowland by Kiril Mishev published in “Geomorphological studies of the Danube plain between the Ogosta and Vidbol rivers”.

Фигура 2. Карта на средните наклони от Кирил Мишев в “Морфология и неотектоника на Твърдишката котловина”.

Figure 2. Map of the mean slopes by Kiril Mishev in “Morphology and neotectonics of the Tvarditsa valley”.

Фигура 3. Карта на терасите на долината на р. Камчия от Кирил Мишев и Владимир Попов в “Геоморфология на Българското Черноморско крайбрежие и шелф”.

Figure 3. Map of the terraces of the Kamchia river valley by Kiril Mishev and Vladimir Popov in “Geomorphology of the Bulgarian Black Sea Coast and Shelf”.

Заключение

Основните приноси на чл. кор. проф. Кирил Мишев са следните:

В геоморфологията са свързани с регионални проучвания на релефа (изясняване на развитието на долинната морфология, морските тераси, льосовата морфоскулптура и генезиса и възрастта на денудационните повърхнини в планинските територии) на Западна Дунавска равнина, Черноморско крайбрежие, Стара планина, Предбалкан, Средногорието; прилагането на принципите на морфоструктурния и морфоскулптурния анализ, като използва най-новите достижения на геологията, геотектониката, геофизиката, сеизмологията, инженерната геология и др.; разширяването използването на геоморфоложката информация за характеризирание на ендегенните процеси в българските земи през неогена и кватерна и допринася за развитието на проблематиката върху екологичната и инженерната геоморфология в съответствие със съвременните и перспективни потребности на обществената практика и др. (Зяпков и др., 1998).

В областта на ландшафтната екология са както в теоретичен, така и в чисто практически план. Той „възражда“ ландшафтното направление в Географския институт; извършва теоретични обобщения за същността, свойствата и структурата на природно-териториалните технически комплекси (ландшафти), които изграждат географската среда; разработва концепция и физикогеографско райониране, които допринасят за усъвършенстване на методологията и за детайлизиране на географското разнообразие на България; обосновава генетичните фактори, спецификата, таксономичната система и регионалните спектри на ландшафтната поясност. Класифицира основните таксономични категории пояси (нископланински, среднопланински, високопланински и алпийски); внедрява комплексния подход във физическата география, отстоява тезата, че географията трябва да бъде „лидер“ в решаване на екологичните проблеми (Зяпков и др. 1998).

Доказателство за големите научни приноси, цялата творческа и обществена дейност на чл. кор. проф. Кирил Мишев са четирите държавни ордена, около 30 медала и отличия – включително и почетният знак „Проф. Марин Дринов“, връчен му от Президиума на БАН. През 1974 г. за създаването на „Атлас на Народна Република България“, заедно с още седем учени, получава най-високото отличие за наука в България „Лауреат на Димитровската награда“ (сн. 12).

Научната и организационна дейност на чл. кор. проф. Кирил Мишев е достойна за уважение, възхищение и подражание от настоящото и бъдещо географско поколение.

Благодарности

Авторът на статията благодарни на дъщерята на чл. кор. проф. Кирил Мишев - проф. д-р Евгения Руменина за предоставената книга „Половин век отдаден на географската наука (Член кореспондент професор Кирил Мишев за своя житейски път)“.

Литература

- Ботева, Ив. 2003. Да прокараш дия в науката, по случай 85-годишнината на чл. кор. проф. Кирил Мишев. Проблеми на географията - БАН, кн. 3-4, с. 163-166.
- Ботева, Ив. 2005. Почина чл. кор. проф. Кирил Мишев Иванов. Проблеми на географията - БАН, кн. 3-4, с. 232-233.

Снимка 12. Връчване на дипломите за „Лауреати на Димитровградската награда“, 1974 г.

Picture 12. Awarding of diplomas for “Dimitrovgrad Prize winners”, 1974.

- Вапцаров, И., К. Мишев. 1977. Основни закономерности в развитието на морфоструктурите в България. Проблеми на географията, кн. 1, с. 12-25.
- Зяпков, Л., И. Вапцаров, М. Йорданова. 1998. Чл.-кор на БАН проф. Кирил Мишев на 80 години. Проблеми на географията - БАН, кн. 3-4, с. 5-10.
- Мишев, К. 1957. Асиметрия на релефа в западната част на Дунавската хълмиста равнина (между реките Огоста и Скомля). Изв. Геогр. инст., БАН, т. III, с. 44-64.
- Мишев, К., Вл. Попов. 1959. Карстът във Врачанска планина. Сп. Природа, год. VII, кн. 1, 7-13.
- Мишев, К. 1959. Геоморфоложки изследвания на Дунавската равнина между реките Огоста и Видбол. - Изв. Геогр. инст. БАН, IV, с. 27-75.
- Мишев, К. 1964. Морфология на терасите в долината на р. Видима. Изв. Бълг. геогр. г-во., IV (XIV), с. 7-23.
- Мишев, К. 1964. Съотношение между морфологията на речните тераси и структурите в Еленския Предбалкан. Изв. Геогр. инст. БАН, VIII, с. 45-61.
- Мишев, К. и М. Данева. 1966. Морфология и неотектоника на Твърдишката котловина. - Изв. Бълг. геогр. г-во., VI (XVI), с. 3-20.
- Мишев, К., И. Вапцаров. 1968. Върху някои особености от еволюцията на релефа през плиоплейстоцена по данни от Средния Предбалкан. Изв. Бълг. геогр. г-во., VIII (XVIII), с. 7-19.
- Мишев, К., Вл. Попов, Д. Лилинберг. 1969. Досегашни резултати от геоморфоложките изследвания на Българското черноморско крайбрежие. Изв. Бълг. геогр. г-во, кн. IX (XIX), с. 37-57.
- Мишев, К. и др. 1978. Основна терминология по опазването на природната среда. Проблеми на географията, № 4, с. 3-19.
- Мишев, К. 1979. Географските науки и проблемите на обкръжаващата среда. сп. Обучението по география, XXI, № 5, с. 6-12.
- Мишев, К., П. Попов. 1979. Българско Черноморско крайбрежие. С. Изд. БАН, 247 с.
- Мишев, К. и др. 1980. Комплексните ландшафтно-географски изследвания и оптимизацията на природната среда. № 4, с. 3-19.
- Мишев, К. и др. 1980. Същност и проблеми на ландшафтно-индикационните изследвания. Изв. на Бълг. геогр. г-во, XVIII, с. 103-113.
- Мишев, К. и др. (1981) Състояние и проблеми на ландшафтознанието в България. сб. Доклади на IV Национален конгрес на географите в България, Варна.
- Мишев, К. и др. (1982) Мястото и ролята на морфоструктурния анализ при сеизмичните изследвания и сеизмичното райониране на НР България. Проблеми на географията, № 2, с. 11-20.

- Мишев, К. и др. (1982) Състояние и проблеми на ландшафтознанието в НР България. Изв. Бълг. геогр. дружество. XX (XXX), с. 23-33.
- Мишев, К. и др. (1982) Ландшафтный подход в агроэкологической оценке стихийных природных явлений. сб. Международный симпозиум по проблематике экологического исследования ландшафта, с. 9.
- Мишев, К. и др. (1989) Съвременни тенденции в развитието на теоретическите основи на съвременната геоморфология. Проблеми на географията, № 3, с. 13-21.
- Мишев, К. (1995) Релеф ландшафти, геоекологичен подход. сп. Обучение по география, № 2, с. 11-20.
- Мишев, К. 1998. Половин век отдаден на географската наука (Член кореспондент професор Кирил Мишев за своя житейски път). Българска академия на науките - Географски институт, 144 с.
- Попов, Вл., Цв. Михайлов, К. Мишев (1965) Геоморфоложки условия за развитие на ерозията във водосборния басейн на яз. „Тополница“. Изв. Геогр. инст. БАН, IX, с. 45-67.
- Попов, Вл., К. Мишев (1974) Геоморфология на Българското Черноморско крайбрежие и шelf. С. Изд. БАН, 268 с.